

Opinion:

STUDENTUNDERSØKELSEN 2023

En kvantitativ kartlegging blant studenter i Norge

Akademika, Bokhandlerforeningen og Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFFO)

INNHOLDSFORTEGNELSE

OM UNDERSØKELSEN	3
HOVEDFUNN	6
KAPITTEL 1 HVA ER PÅ PENSUM?	9
KAPITTEL 2 HVORDAN SKAFFE SEG PENSUM?	15
KAPITTEL 3 HVORDAN LÆRE BEST?	24
KAPITTEL 4 BOKHANDEL PÅ CAMPUS?	31

OM UNDERSØKELSEN

PROSJEKTINFORMASJON

OPPDRAKSGIVER Akademika, Bokhandlerforeningen og Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFFO).

FORMÅL Kartlegge norske studenters pensum, hvordan de skaffer seg pensum, og hvordan de selv mener de lærer best.

METODE Kvantitativ datainnsamling ved bruk av selutfylling på webskjema. Respondenter ble rekruttert fra Norstatpanelet.

UTVALG OG MÅLGRUPPE

Utvalget består av et representativt utvalg av norske studenter i Norge med totalt 1020 respondenter. Respondentene er vektet i henhold til oppdatert offentlig statistikk.

GJENNOMFØRINGSPERIODE

Datainnsamlingen ble gjennomført i perioden 24.10-06.11.2023.

KONTAKTPERSON I OPINION

Maria Rosness, rådgiver
maria@opinion.no
+47 928 44 107

UTVALGSBESKRIVELSE

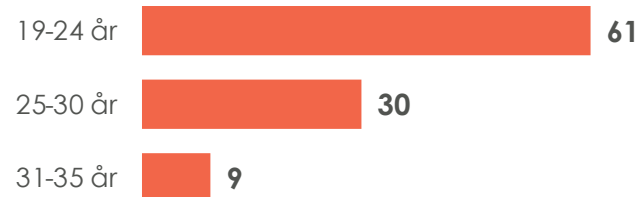
Utvalget består av totalt 1020 respondenter, og er vektet for kjønn, alder og studiestedets geografi i henhold til oppdatert offentlig statistikk.

Utvalgets feilmargin varierer mellom +/- 1,4 og 3,1 prosentpoeng, avhengig av prosentfordeling.

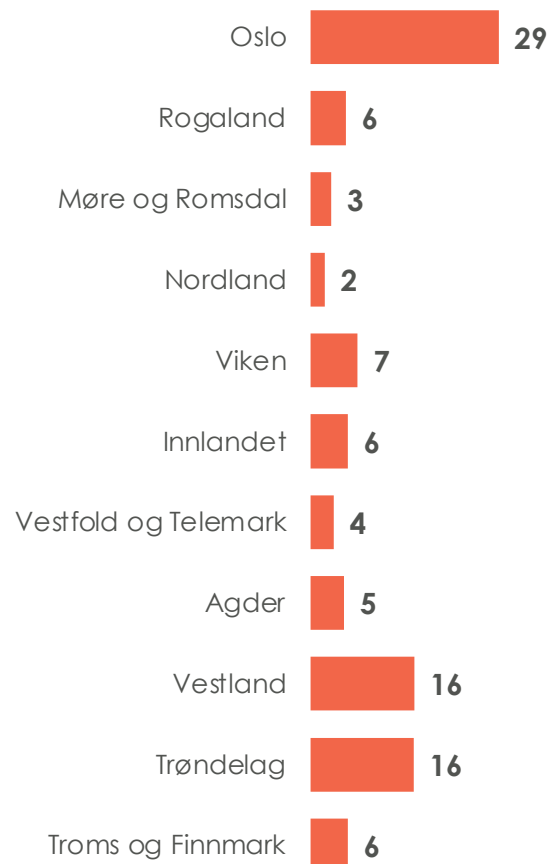
KJØNN

ALDER

STUDIESTEDETS BELIGGENHET

STUDIERETNING

HOVEDFUNN

-

Alle studenter har noe pensum som kommer i digitalt format, men papirbøker står stødig som det formatet flest har på pensumlista si dette semesteret med over 8 av 10 studenter. Nesten halvparten har digitale bøker, men antallet er betraktelig lavere enn papirbøker. Digitale kompendier er på flere pensumlister sammenlignet med papirkompendier, og antallet er også i snitt større per student.
-

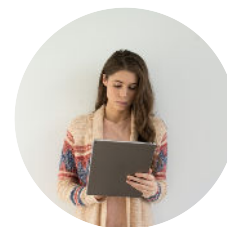
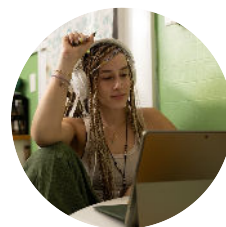
Mer enn 7 av 10 studenter oppgir at de lærer best når de leser lange tekster på papir fremfor skjerm. Det er mange årsaker til dette. Studentene oppgir blant annet at det er mindre forstyrrelser når man leser på papir, det er mindre anstrengende for øynene, de kan fritt markere og notere i teksten, og de får bedre oversikt. Til forskjell, oppgir 35 % at de lærer best av å lese på papir fremfor skjerm når de leser korte tekster. Fordelene med å lese på skjerm er blant annet muligheten til å søke opp nøkkelord og temaer, og hente ut sitater og lignende.
-

Over halvparten av norske studenter ønsker at pensumlitteraturen deres kun er på papir, eller at det meste av pensumet deres er på papir. Dette har vi også sett tidligere gjennom andre undersøkelser. Over 6 av 10 studenter ønsker også at alt eller nesten alt pensumet deres skal være på norsk fremfor engelsk.
-

Studenter lærer gjennom en rekke måter, men den hyppigst nevnte måten de lærer svært eller ganske godt av, er å skrive notater og oppsummeringer. Dette gjelder mer enn 3 av 4 studenter, og andelen er stabil gjennom hele studieløpet. Det gjør seg særlig gjeldende blant kvinnelige studenter. Andelen som oppgir at de lærer svært eller ganske godt av å lese pensumlitteraturen, øker gjennom studieløpet.
-

7 av 10 ville valgt å kjøpe pensum brukt fremfor nytt dersom de kunne velge. Pris er den klart viktigste årsaken til å kjøpe pensum brukt fremfor nytt. Nesten 9 av 10 oppgir at dette er en svært viktig grunn for å kjøpe brukt, klart viktigere enn andre årsaker for å velge kjøpe pensum brukt.
-

Dette semesteret kjøpte 43 % av norske studenter hele eller deler av papirpensum brukt. 42 % kjøpte alt eller deler av papirpensum nytt i fysisk bokhandel. Masterstudenter oppgir i større grad enn førsteårsstudenter at de har lånt pensumlitteratur på biblioteket, lånt av andre, delt innkjøpet med andre studenter, eller ikke skaffet seg pensum i det hele tatt. Førsteårsstudenter har på en annen side kjøpt pensum, enten nytt eller brukt, i større grad enn masterstudenter.

HOVEDFUNN

Papirpensum, inkludert bøker, papirkompendier og papirartikler, tenderer til å være på norsk fremfor engelsk. Her er det også klare forskjeller mellom studieretninger. Lærerstudenter og studenter innen pedagogiske fag, oppgir i større grad at pensumlitteraturen deres er på norsk fremfor engelsk. På den andre enden av skalaen, er studenter innen naturvitenskap, håndverks- og tekniske fag, der de i større grad oppgir at pensumlitteraturen hovedsakelig er på engelsk.

Pensumlitteraturen som kommer i digitalt format er som oftest gratis for studentene. Brukt av abonnementstjenester, digitale læringsprogram og digital leietilgang til digital pensumlitteratur, er lite utbredt blant norske studenter i dag.

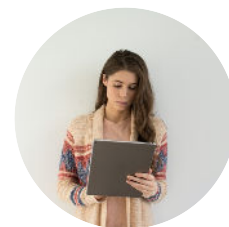
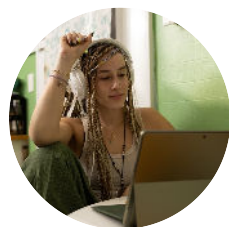
Jo lenger ut i studieløpet en er, jo færre bøker har man på pensum, og jo flere digitale artikler har man på pensum. Det er også en tendens til at en større andel av pensumlitteraturen er på engelsk fremfor norsk.

I snitt har norske studenter brukt NOK 4 139 på pensumlitteratur i år. Hvor mye penger man har brukt på pensum, synker jo lenger ut i studieløpet en er. Dette kan henge sammen med at masterstudenter i større grad har gratis digitale artikler på pensum. I tillegg har masterstudenter en tendens til å finne andre metoder enn ordinært innkjøp av pensumlitteratur. Hvor mye penger en bruker på pensumlitteratur, varierer også mellom studieretninger. Studenter innen helse relaterte fag, har i snitt brukt NOK 5 125 på pensum dette året, en tusenlapp mer enn gjennomsnittet.

Blant studenter som har en fagbokhandel på campus i dag, er det nesten 7 av 10 som svarer at dette er noe, ganske eller svært viktig for dem. Under 2 av 10 svarte at det er lite viktig, og 1 av 10 svarte at det ikke er viktig i det hele tatt. For de studentene det er viktig for, oppgir de blant annet tilgjengelighet, fagbokhandelens store utvalg, og personalets kompetanse som viktige årsaker. Andelen det er viktig for, er stabil gjennom hele studieløpet.

KAPITTEL 1

HVA ER PÅ PENSUM?

HVA ER PÅ PENSUM?

Vi har kartlagt hvilke formater pensumlitteraturen til norske studenter er i dette semesteret. For å gjøre dette, har vi spurt om *antall* av de forskjellige formatene studentene har på pensum. På denne måten har vi først og fremst andel av studentene som har det gitte formatet på pensumlisten sin, og en gjennomsnittsfrekvens blant de studentene som har det gitte formatet.

Resultatene viser for det første, at papirbøker er det formatet flest studenter har på pensum dette semesteret, og utgjør en viktig del av pensumlitteraturen. Deretter ser vi at digitale formater, både i form av bøker, kompendier, enkeltartikler og mer interaktive formater som video, podkast og digitale læringsplattformer også er på pensumlisten til flere norske studenter.

Kategorien *Annet* har til hensikt å fange opp annen type pensummateriale som kan være mer spesifikt knyttet opp til enkelte fagretninger. Vi stilte et åpent oppfølgingsspørsmål til de som svarte *Annet* for å forklare hva dette var. Svarene vi fikk var blant annet forelesningsnotater, lovsamlinger, GitHub, hjelpehefter, produksjonsutstyr, statlige dokumenter, programvare, m.m.

Tenk på det obligatoriske pensumet du har dette semesteret. Noter antall av de forskjellige formatene du har på pensum dette semesteret, uavhengig om du har skaffet deg det eller brukt det. For de formatene du ikke har på pensum, setter du 0. Andel som oppgir at de har det gitte formatet på pensum dette semesteret.

$n = 1020$

Gjennomsnittlig antall per format blant de som oppgir at de har det gitte formatet på pensum dette semesteret.

HVA ER PÅ PENSUM?

Hva som er på pensum, varierer mellom hvor i studieløpet en er, og hvilken studieretning en har valgt. Vi skal her se nærmere på forskjeller mellom hvor i studieløpet en er. Det som skiller seg mest ut er papirbøker og digitale artikler.

Overordnet viser tallene at det er mer vanlig å ha papirbøker på pensumlisten tidlig i studieløpet, men at disse erstattes av digitale artikler i større grad jo lenger ut i studieløpet en kommer.

Blant de som er førsteårsstudenter, er det 88 % som har papirbøker på pensum. Denne andelen synker til 69 % når vi kommer på masternivå. Vi ser også at frekvensen, altså gjennomsnittstallet av papirbøker også synker jo lenger ut i studieløpet en er. Det går fra i snitt 4,8 papirbøker for førsteårsstudenter, til 3,2 for masterstudenter.

Digitale artikler har stikk motsatt utvikling. Det er 50 % av førsteårsstudentene som oppgir at de har digitale artikler på pensum. Andelen øker jo lenger ut i bachelorløpet en er, til 67 %, og faller til 58 % blant masterstudenter. Vi ser på en annen side at frekvensen øker fra 3,7 digitale artikler blant førsteårsstudenter, til 8,1 blant masterstudenter.

Tenk på det obligatoriske pensumet du har dette semesteret. Noter antall av de forskjellige formatene du har på pensum dette semesteret, uavhengig om du har skaffet deg det eller brukt det. For de formatene du ikke har på pensum, setter du 0. Andel som oppgir at de har det gitte formatet på pensum dette semesteret.

n = 1020

	Alle	Førsteårsstudent	Bachelorstudent 2-3 år	Masterstudent
Papirbøker	78 %	88 %	82 %	69 %
Digitale artikler	62 %	50 %	67 %	58 %

Gjennomsnittlig antall per format blant de som oppgir at de har det gitte formatet på pensum dette semesteret.

	Alle	Førsteårsstudent	Bachelorstudent 2-3 år	Masterstudent
Papirbøker	3,9	4,8	4,2	3,2
Digitale artikler	5,9	3,7	6,0	8,1

HVA ER PÅ PENSUM? PER STUDIERETNING

							
		Humaniora	Lærer og pedagogikk	Samfunnsfag og juss	Ledelse, økonomi, admin.	Naturvitenskap og tekniske fag	Helserelaterte fag
PAPIRBØKER	Andel	68 %	80 %	85 %	88 %	69 %	83 %
	Antall	3,8	5,8	5,0	4,0	2,0	4,7
DIGITALE BØKER	Andel	48 %	42 %	37 %	44 %	54 %	47 %
	Antall	1,9	1,9	1,3	0,8	1,2	1,7
PAPIRARTIKLER	Andel	14 %	14 %	9 %	9 %	11 %	16 %
	Antall	1,2	1,0	0,6	0,2	0,5	0,8
DIGITALE ARTIKLER	Andel	51 %	79 %	64 %	61 %	45 %	61 %
	Antall	6,3	8,6	8,7	5,1	4,0	6,4
PAPIRKOMPENDIER	Andel	9 %	7 %	7 %	7 %	15 %	18 %
	Antall	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,5
DIGITALE KOMPENDIER	Andel	18 %	40 %	20 %	29 %	38 %	38 %
	Antall	0,4	1,5	0,7	0,8	0,9	1,2
VIDEO	Andel	20 %	35 %	25 %	35 %	33 %	33 %
	Antall	1,2	2,1	1,8	3,7	2,4	2,6
PODKAST	Andel	10 %	18 %	9 %	14 %	3 %	13 %
	Antall	0,5	0,4	0,2	0,6	0,1	0,3
DIGITALE LÆRINGSPROGRAM	Andel	5 %	7 %	4 %	25 %	9 %	20 %
	Antall	0,1	0,2	0,1	0,4	0,2	0,3
ANNET	Andel	9 %	3 %	6 %	4 %	6 %	10 %
	Antall	0,8	0,1	0,2	0,1	0,2	0,3

HVORDAN DET DIGITALE PENSUMET ER TILGJENGELIG FOR STUDENTENE

De som i forrige spørsmål svarte at de har digitalt pensum dette semesteret, fikk et oppfølgingsspørsmål om hvordan dette pensumet er tilgjengelig for dem.

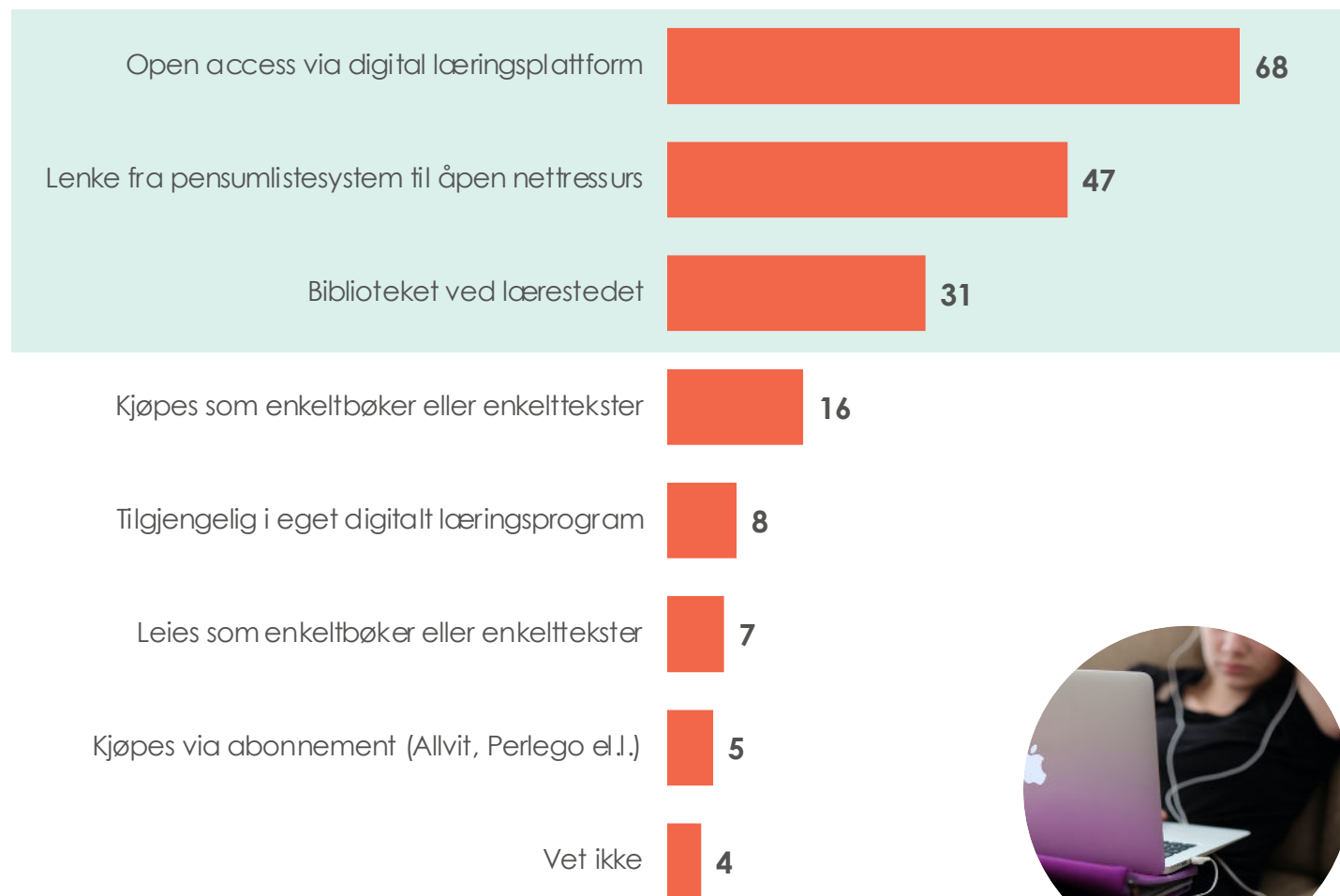
Svarene viser at de fleste studentene har gratis tilgang til den digitale pensumlitteraturen. De tre hyppigst svarte alternativene er tilgangsløsninger som er gratis for studentene. Dette er henholdsvis Open access via digital læringsplattform, lenke fra pensumlistesystem til åpen nettressurs, og via biblioteket ved lærestedet.

Med fokus på om studentene betaler for det digitale pensumet eller ikke, er det knyttet usikkerhet til svarene avgitt i *tilgjengelig i eget digitalt læringsprogram*. Bakgrunnen for dette, er at vi ikke vet hvorvidt studentene selv betaler for tilgangen til læringsprogrammet eller ikke.

Det er noen forskjeller når vi ser på fagfelt. Blant annet ser vi at det er signifikant flere som studerer samfunnsfag og juss, som oppgir at de kjøper digitalt pensum stykkevis, med hhv. 29 % mot snittet på 17 %

Hvordan er det digitale pensumet ditt tilgjengelig?

N = 827

PENSUMETS FORDELING PÅ NORSK OG ENGELSK

De absolutt fleste studentene i Norge har både norsk og engelsk på pensumlista si.

Når vi ser på de forskjellige formatene, kommer det frem at det hovedsakelig er pensum på papir som er norsk, herunder papirbøker og papirkompender. Overordnet ser vi at særlig digitale bøker er på engelsk.

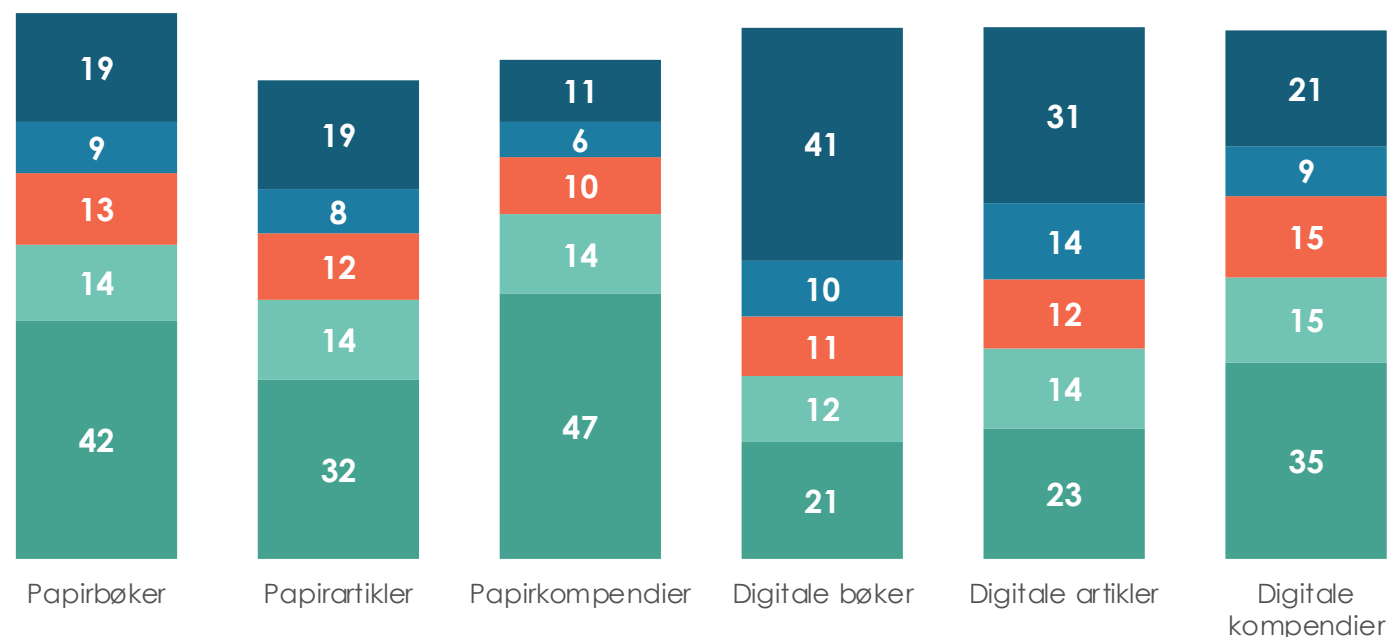
I hvilken grad pensumet hovedsakelig er på norsk eller engelsk, endrer seg også gjennom studieløpet. Overordnet ser vi at andelen som svarer at alt eller nesten alt pensumet er på norsk, eller at mer enn halvparten er på norsk, faller jo lenger ut i studieløpet en er. Denne tendensen ser vi for alle formatene.

Ser vi på studieretninger, er det to som skiller seg tydelig ut i hver sin retning.

Lærerstudenter og studenter innen pedagogiske fag, oppgir klart i større grad at hovedvekten av pensumet deres er på norsk. På den andre siden, oppgir studenter innen naturvitenskap, håndverks- og tekniske fag, at mer enn halvparten av pensumet deres er på engelsk. Dette er gjennomgående for alle formater.

Om lag hvor stor andel av pensumet ditt dette semesteret, som er i følgende format, er på engelsk og hvor stor andel på norsk?

Andel som har oppgitt at de har det gitte formatet på pensum dette semesteret.

■ Alt eller nesten alt er på engelsk
 ■ Omtrent like mye er på norsk og engelsk
 ■ Alt eller nesten alt er på norsk

■ Mer enn halvparten er på engelsk, resten på norsk
 ■ Mer enn halvparten er på norsk, resten på engelsk

A stack of books is shown from a low angle, with the spines of several books visible. The books have various colors, including light blue, white, and brown. The background is dark, and there are several overlapping green circles of different sizes on the right side of the image.

KAPITTEL 2

HVORDAN SKAFFE SEG PENSUM?

MÅTER Å SKAFFE SEG PENSUM SOM ER PÅ PAPIR

De to vanligste måtene å skaffe seg papirpensum på, er å kjøpe brukt, og nytt i fysisk bokhandel.

Kvinnelige studenter oppgir i større grad at de har kjøpt pensum brukt eller lånt på biblioteket, sammenlignet med mannlige studenter.

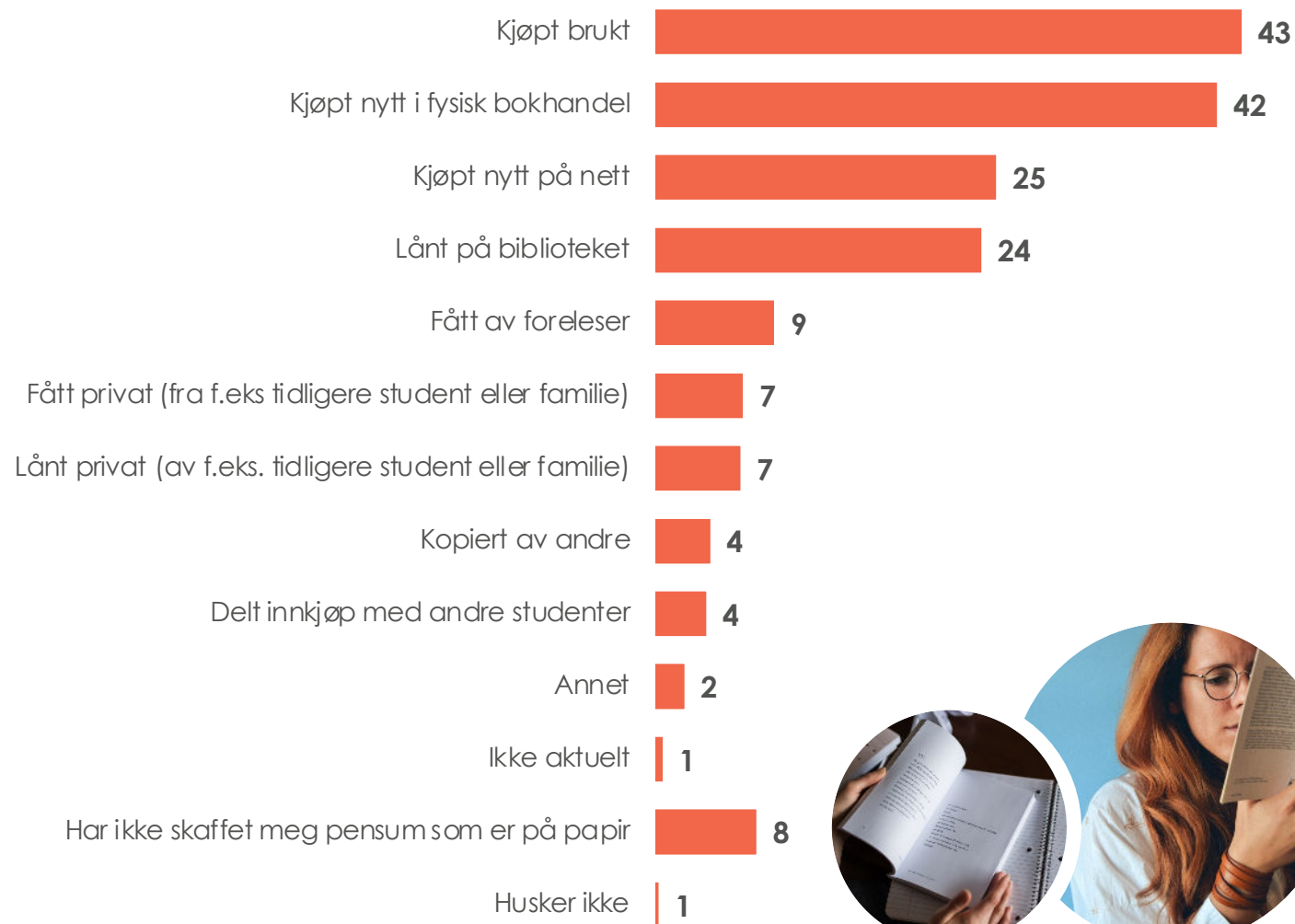
Jo lenger ut i studieløpet en kommer, jo vanligere blir det å skaffe seg pensum på alternative metoder til vanlig kjøp.

Masterstudenter vil ha erfaring til å kunne tilpasse innkjøp etter studieteknikk, vurdere behov og har et større nettverk å spille på. De oppgir i betydelig større grad enn førsteårsstudenter at de har lånt pensum på biblioteket, lånt privat, delt pensum med andre, eller ikke skaffet seg pensum i det hele tatt dette semesteret. Dette er til forskjell fra førsteårsstudenter, som hovedsakelig har kjøpt pensum nytt eller brukt.

Det er også noen forskjeller mellom studieretninger. Studenter innen humaniora oppgir hyppigere å ha lånt på biblioteket, fått av foreleser og kopiert av andre. Lærerstudenter og de som studerer pedagogiske fag; økonomi, ledelse og administrative fag; eller helserelaterte fag; oppgir hyppigere at de har kjøper brukt. Flere studenter innen naturvitenskap og tekniske fag, oppgir å ikke ha skaffet seg pensum dette semesteret sammenlignet med andre studenter.

Tenk på pensum som er på papir (bøker, kompendier, eller artikler) dette semesteret. Hvordan fikk du tak i dette?

N = 862

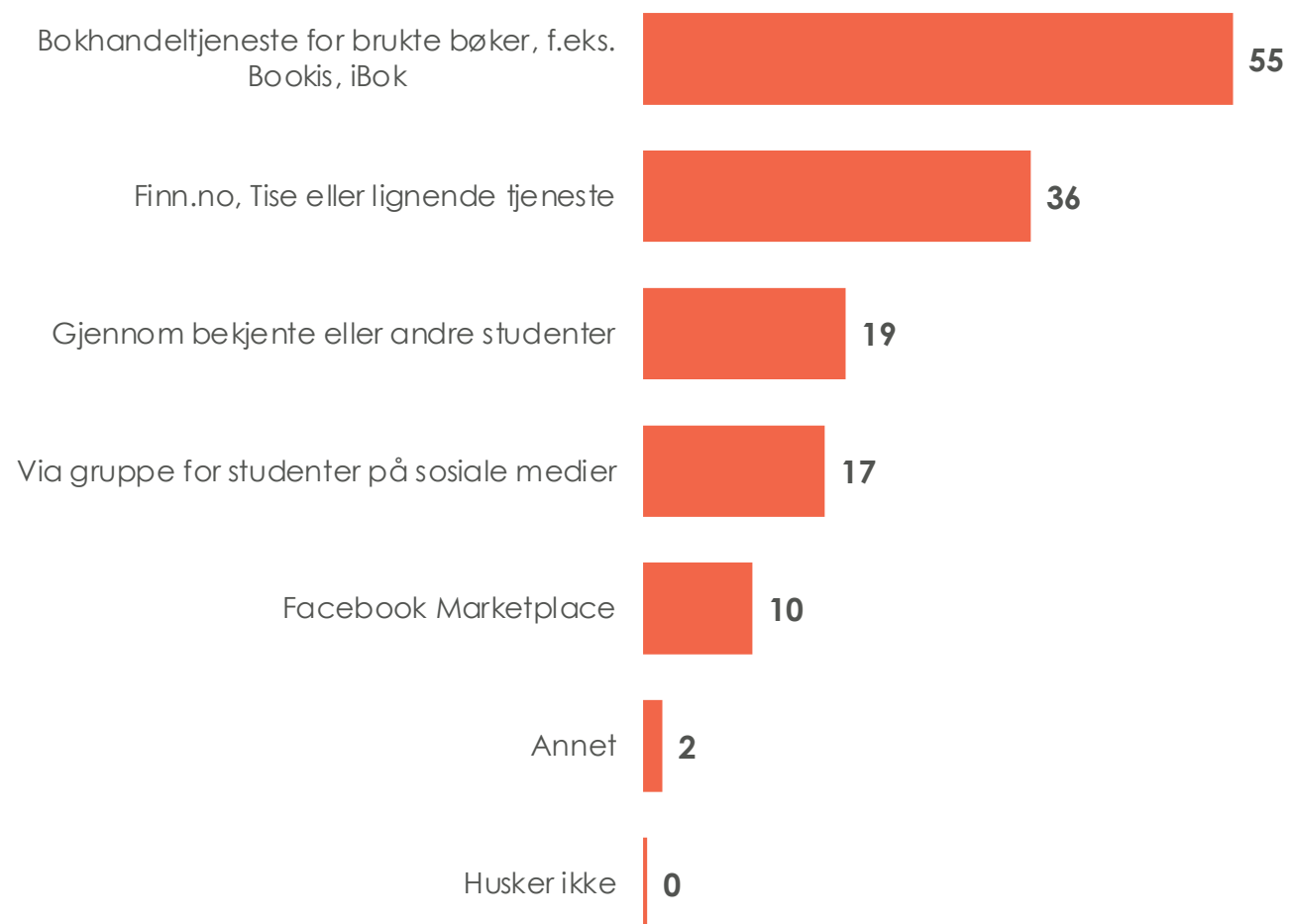

HVOR KJØPTE DU BRUKT PENSUM?

Vi har tidligere sett at andelen som oppgir at de kjøper pensum brukt, i større grad er kvinnelige studenter, og holder seg stabil gjennom studieløpet. Det er noen forskjeller mellom studieretninger, hvorav lærerstudenter og studenter innen pedagogiske fag, studenter innen helse relaterte fag, og studenter innen ledelse, økonomi og administrative fag, hyppigere oppgir å ha kjøpt pensum brukt dette semesteret, sammenlignet med de øvrige studentene.

På spørsmålet om hvordan de kjøpte bruktpensum dette semesteret, svarer flertallet at de har brukt offisielle handletjenester som Bookis, iBok, Finn.no og Tise. Dette gjelder alle studentene uavhengig av hvor i studieløpet de er, men andelen som oppgir bokhandeltjeneste øker jo lenger ut i studieløpet. Andelen som oppgir finn.no og Tise, synker jo lenger ut i studieløpet en kommer. Det er også flere blant masterstudentene som oppgir at de har benyttet studentgrupper på sosiale medier for kjøp av bruktpensum, sammenlignet med førsteårsstudentene. Andelen som benytter slike grupper for kjøp av bruktpensum, øker betraktelig etter første året som student.

Hvordan kjøpte du pensum brukt?
N=373

MÅTER Å SKAFFE SEG PENSUM SOM ER DIGITALT

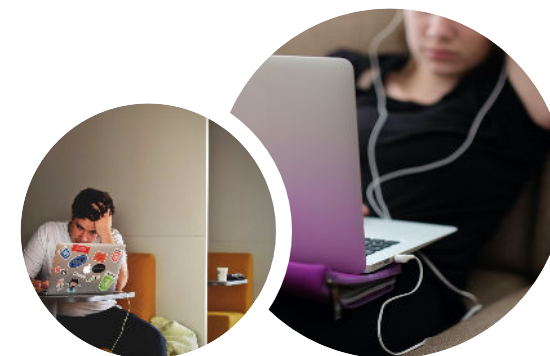
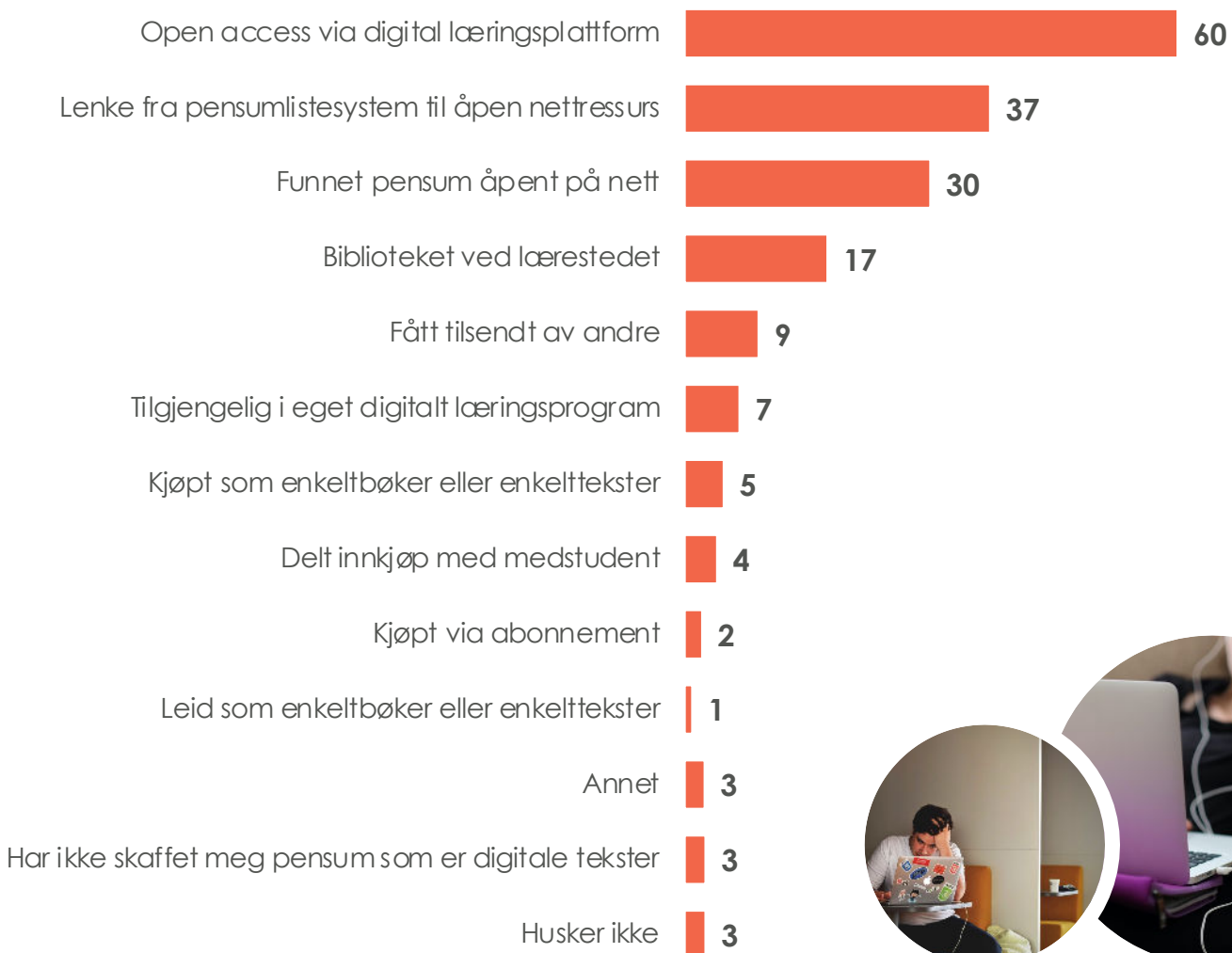
Kjøpsmetode for digitalt pensum speiles i stor grad av hvordan pensumet er tilgjengelig for dem. I forrige kapittel så vi at de absolutt fleste oppgir at deres digitale pensum dette semester er gratis tilgjengelig for dem, og vi ser det tilsvarende her. **Vi ser at særlig bruk av abonnements tjenester og leieordninger er lite utbredt blant norske studenter.**

Grupperer vi svaralternativene i to grupper, hvorav den ene består av svaralternativene som gir studentene gratis tilgang, og den andre gruppen av tilganger de må betale for (inkludert abonnement, enkeltkjøp og leie), kommer det frem noen forskjeller.

Andelen som oppgir at de har skaffet pensum via gratis kanaler, øker jo lenger i studieløpet en er. Andelen som oppgir betalte kanaler går i motsatt retning, og synker jo lenger i studieløpet en er.

Det fremkommer også noen forskjeller mellom studieretninger. Signifikant flere studenter innen samfunnsfag og juridiske fag; helse relaterte fag og humaniora, oppgir å ha betalt for tilgang til digitalt pensum dette semesteret sammenlignet med de andre studentene.

Tenk på pensumet som er digitale tekster (digitale bøker, digitale artikler, kompendier eller PDFer) dette semesteret. Hvordan fikk du tak i dette?
n = 827

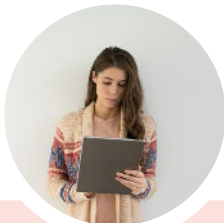

HVOR MYE PENGER HAR STUDENTENE BRUKT PÅ PENSUM I ÅR?

Alle studenter	
Dette semesteret	NOK 2 100
+ Forrige semester	NOK 2 039
<hr/>	
=	Totalt i år NOK 4 139

Hvor mye penger studentene har brukt skal tolkes som omtrentlige estimater, på bakgrunn av risiko for erindringsfeil.

Hvor mye penger studentene oppgir å ha brukt på pensum, avtar jo lenger ut i studieløpet de er. Dette kan henge sammen med to effekter. For det første, oppgir masterstudenter i større grad at de har digitale artikler med gratis tilgang på pensum, sammenlignet med førsteårsstudenter. For det andre, har vi også sett at masterstudenter i større grad også skaffer seg pensum på andre måter enn ordinært kjøpt sammenlignet med førsteårsstudenter. Disse effektene vil påvirke den totale pengesummen masterstudentene faktisk har brukt på pensum.

				
	Førsteårsstudenter	Bachelorstudenter 2-3 år	Masterstudenter	
Penger brukt på pensum dette semesteret	NOK 2 790	NOK 1 990	NOK 1 574	
+ Penger brukt på pensum forrige semester	-	NOK 2 285	NOK 1 527	
<hr/>				
=	Penger brukt på pensum i år	NOK 2 790	NOK 4 275	NOK 3 101

HVOR MYE PENGER BRUKT PÅ PENSUM I ÅR OG FORRIGE SEMESTER

Hvor mye penger studentene har brukt på pensum dette semesteret, varierer også ut ifra hvilken studieretning de går. Studieretningene der studentene bruker mest penger er helse relaterte fag, ledelse, økonomi og administrative fag, lærerutdanning og utdanninger innen pedagogikk, og samfunnsfag og juss. Studenter som studerer fag innen humaniora eller naturvitenskap, håndverks- og tekniske fag, bruker klart minst penger på pensum.

Dette må også ses i sammenheng med hva slags type pensum de har. Disse studieretningene har særlig færre papirbøker på pensum, og oppgir klart oftere enn de andre studieretningene, at de får papirpensum direkte fra foreleser, kopierer av andre, eller låner på biblioteket. Studenter innen naturvitenskap, håndverks- og tekniske fag, oppgir klart oftere at de får digitalt pensum tilsendt fra andre, og at de finner pensum åpent på nett.

						
	Humaniora	Lærer og pedagogikk	Samfunnsfag og juss	Ledelse, økonomi og adm	Naturvitenskap og tekniske fag	Helse relaterte fag
	NOK 1 525	NOK 2 198	NOK 2 185	NOK 2 363	NOK 1 312	NOK 2 562
+ Penger brukt på pensum dette semesteret	NOK 1 615	NOK 2 342	NOK 2 035	NOK 2 243	NOK 1 279	NOK 2 563
= Penger brukt på pensum i år	NOK 3 140	NOK 4 540	NOK 4 220	NOK 4 606	NOK 2 591	NOK 5 125

HVORFOR HAR STUDENTENE HANDLET SOM DE HAR GJORT

Overordnet ser vi at tilgjengelighet og pris spiller i størst grad spiller en rolle for hvordan studentene har skaffet seg pensum dette semesteret.

Flere kvinnelige studenter oppgir at pris og tilgjengelighet i stor grad har spilt en rolle, sammenlignet med andelen mannlige studenter.

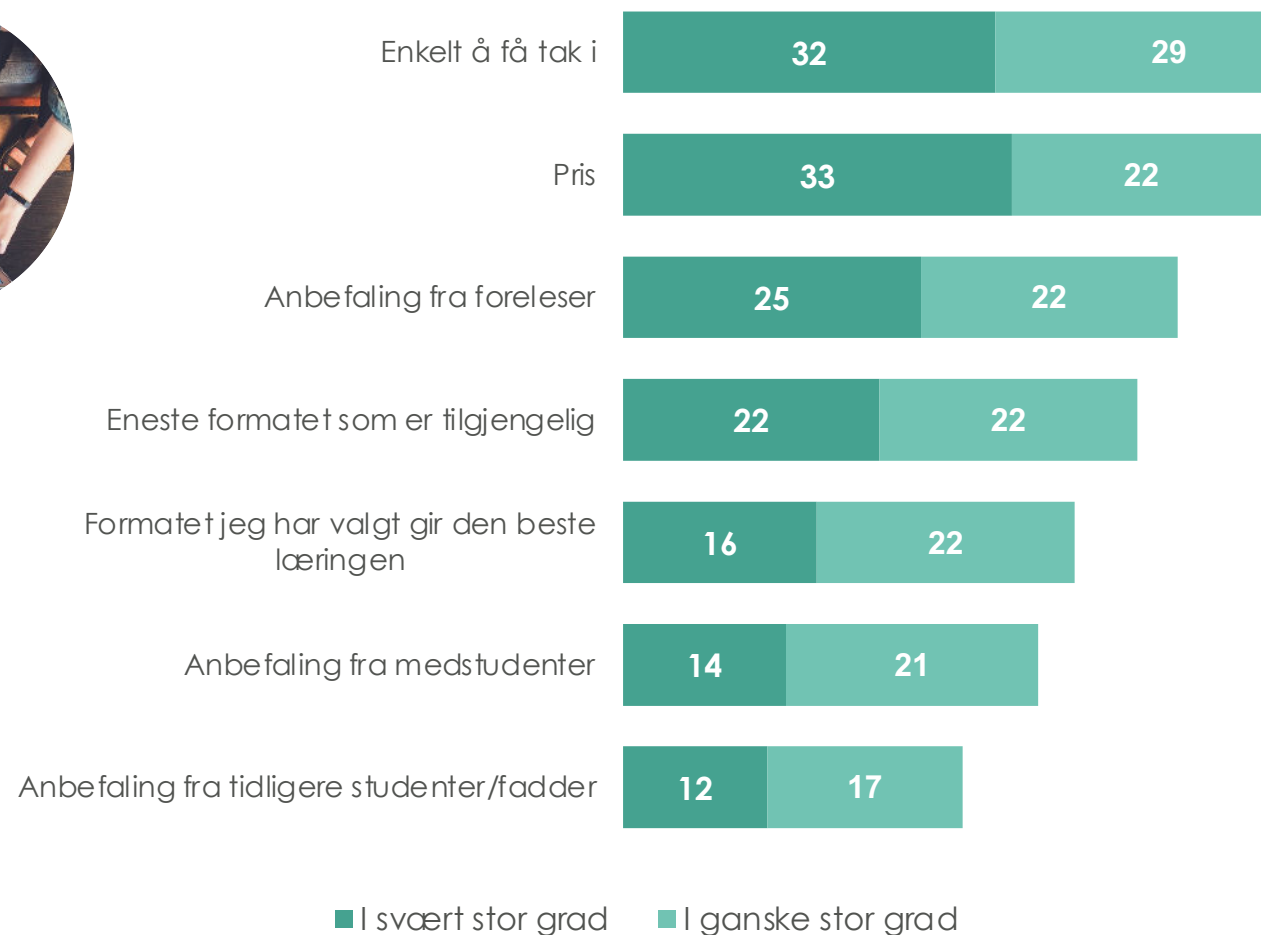
Det er også noen forskjeller ut ifra hvor i studieløpet en er. Førsteårsstudenter lener seg i større grad på anbefalinger fra tidligere studenter og faddere sammenlignet med studenter som er lengre ute i studieløpet sitt. Masterstudenter svarer i mindre grad enn andre studenter, at formatet de har valgt gir den beste læringen.

Studenter innen humaniora, og samfunnsfag og juss, oppgir også i større grad at det er det eneste formatet som er tilgjengelig for dem, sammenlignet med de øvrige studieretningene.

I hvilken grad har det følgende spilt en rolle for måten du har valgt å skaffe deg pensum på som du har gjort dette semesteret?

n = 954

NYTT ELLER BRUKT?

Det er ikke alltid slik at papirpensum er tilgjengelig for salg brukt. Vi stilte alle studentene spørsmål om **dersom de kunne velge mellom å kjøpe pensum som er på papir nytt eller brukt, hva de ville valgt?**

70 % ville valgt brukt papirpensum
24 % ville valgt nytt papirpensum
7 % vet ikke

Bakgrunnen for å stille spørsmålet på den måten, er at de ikke skal ta utgangspunkt i hva slags type pensum de har i dag, og hvorvidt de undersøkte om det var tilgjengelig på bruktmarkedet eller ikke.

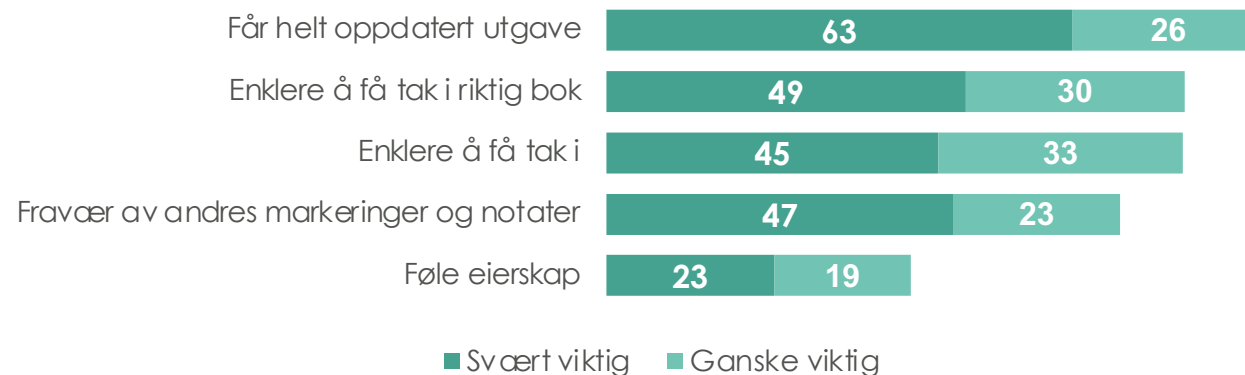
Vi stilte så et oppfølgingsspørsmål til hver av gruppene om hvor viktig utvalgte faktorer er for hvorfor de ville valgt det de gjorde. **Vi ser at den viktigste driveren for å kjøpe bruktpensum, er pris.** Nesten 9 av 10 oppgir at dette er svært viktig. Den nest viktigste driveren er at det er mer miljøvennlig.

For nytt pensum, så ser vi at det er flere viktige drivere for studentene. Nytt pensum gjør det enklere for dem å få tak i oppdatert utgave, riktig bøker, og det er generelt lettere å få tak i.

24 % ville kjøpt papirpensum nytt fremfor brukt

Du sa du ville valgt å kjøpe papirpensum nytt fremfor brukt. Hvor viktig er følgende faktorer for valg av nytt pensum fremfor brukt pensum?

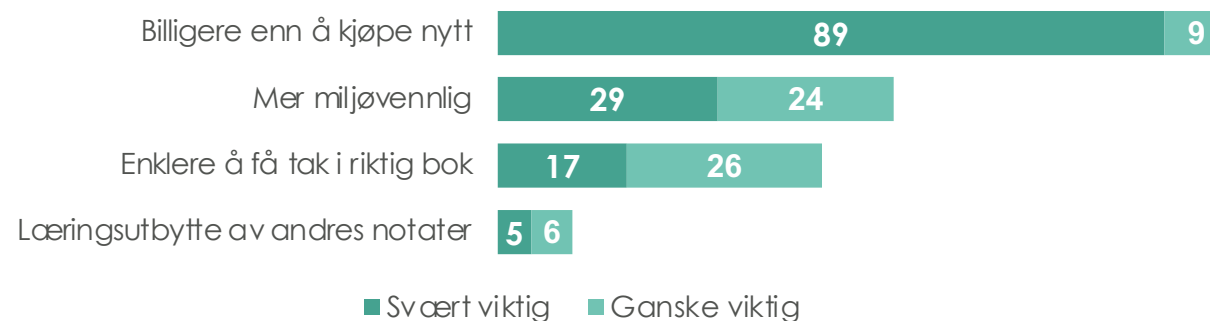
n = 249

70 % ville kjøpt papirpensum brukt fremfor nytt

Du sa du ville valgt å kjøpe papirpensum brukt fremfor nytt. Hvor viktig er følgende faktorer for valg av brukt pensum fremfor nytt pensum?

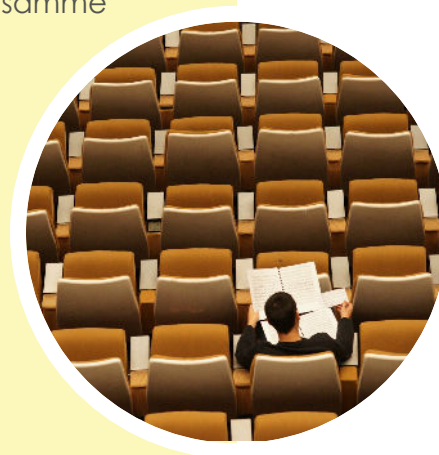
n = 703

HVA MED DE SOM IKKE SKAFFER SEG PENSUM I DET HELE TATT?

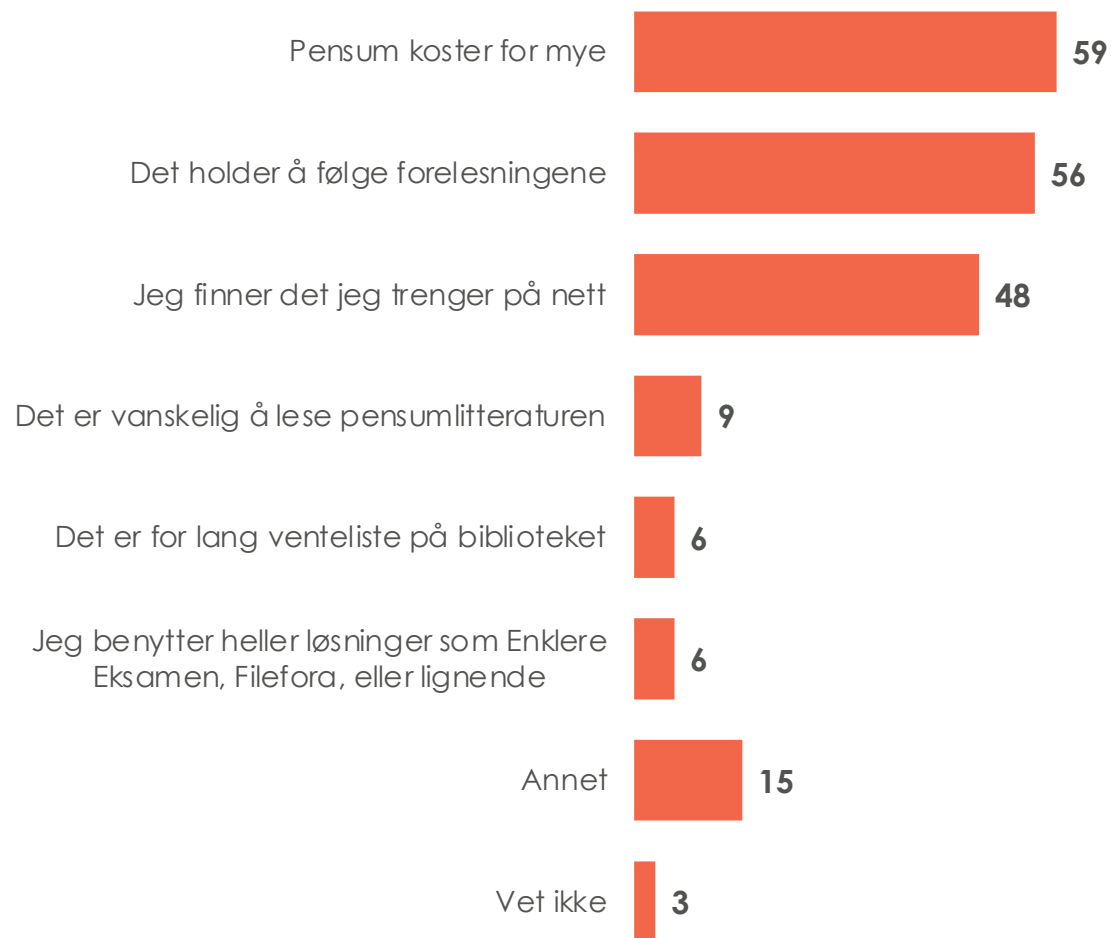
Noen studenter svarte at de ikke har skaffet seg pensum. Vi stilte de et oppfølgingsspørsmål om hvorfor de ikke har gjort det. **Her ser vi at nesten 6 av 10 oppgir at pensum rett og slett koster for mye.** Over halvparten svarer også at det holder å følge forelesningene, mens litt under halvparten svarer at de finner det de trenger på nett.

Her er det også 15 % som oppgir «annet» enn de øvrige kategoriene. Her ser vi at noen svarer at de ikke ser nytten i pensumlitteraturen. Andre oppgir at de dette semesteret ikke har ordinære grad som gjør at de ikke har pensum på samme måte som de tidligere har hatt.

Du svarte at du ikke har skaffet deg pensum. Hva er årsaken til dette?

N = 84

KAPITTEL 3

HVORDAN LÆRE BEST?

HVORDAN STUDENTENE LÆRER BEST

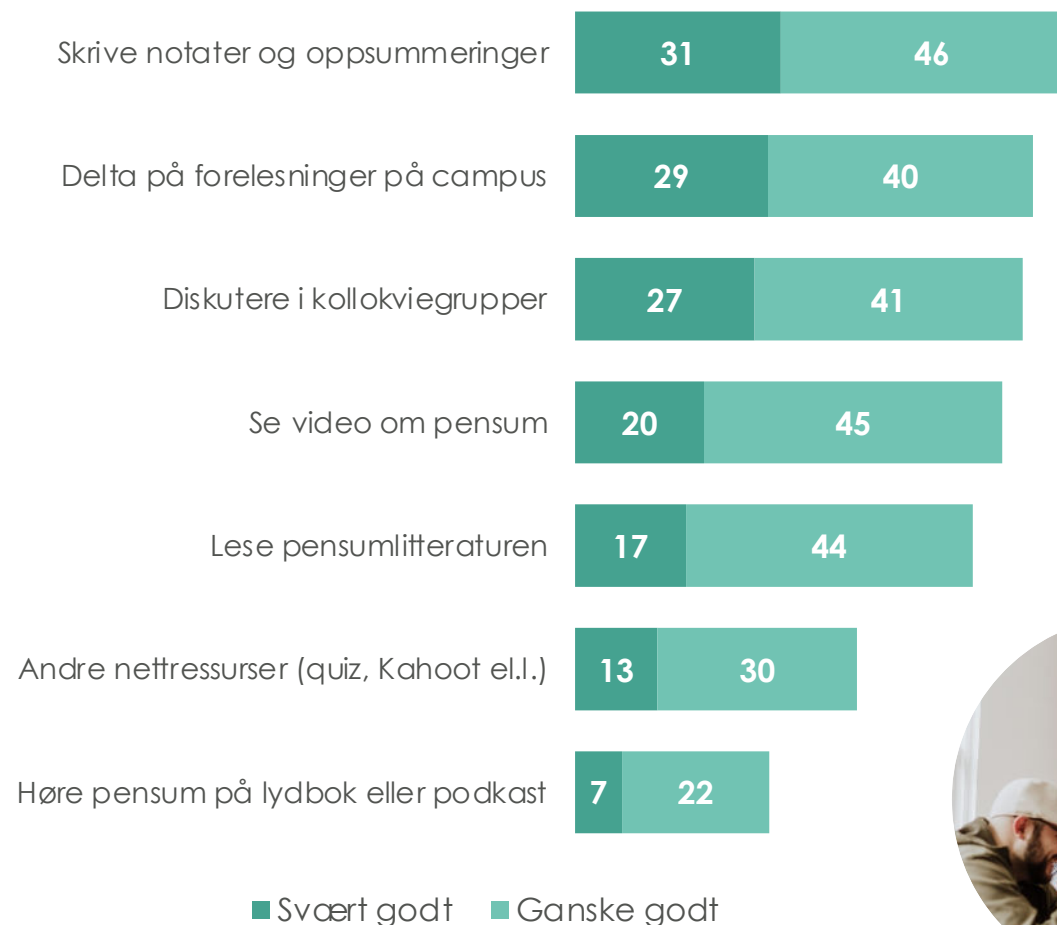
Det finnes mange måter å lære på. Noen liker å lese i fred og ro, andre trenger en spilltilnærming, og noen vil diskutere. Vi spurte studentene om hvordan de selv opplever at de lærer best.

Mer enn 3 av 4 studenter oppgir at de lærer svært eller ganske godt av å skrive notater og oppsummeringer. Denne andelen er stabil gjennom studieløpet, og vi ser at særlig kvinnelige studenter får godt læringsutbytte av dette.

Nesten 7 av 10 lærer godt av å delta på forelesninger på campus. Også dette holder seg stabilt gjennom studieløpet, men er i tillegg noe hyppigere nevnt blant studenter innen humaniora.

Det er om lag 6 av 10 studenter som oppgir at de lærer godt av å lese pensumlitteraturen. Denne andelen øker jo lenger ut i studieløpet man kommer, og er hyppigst nevnt av studenter innen samfunnsvitenskap og juss. Det er mindre viktig for studenter som studerer ledelse, økonomi og administrative fag. Til gjengjeld oppgir de, sammen med studenter innen naturvitenskap og tekniske fag, og helse relaterte fag, at de får utnytte av andre nettressurser.

Tenk på hvordan du selv lærer best. Lærer du godt eller dårlig av følgende metoder? Andel som svarer svært godt eller ganske godt
N = 1020

SKJERM ELLER PAPIR?

Som vi allerede har sett, har norske studenter i dag stort sett en pensumliste som består av både litteratur på papir og digitalt. Vi spurte om de foretrekker å lese på skjerm eller papir, og om det er en forskjell mellom lange og korte tekster.

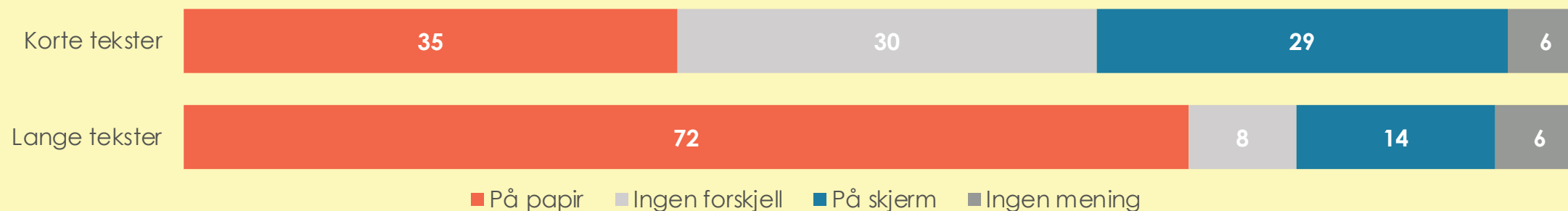
Overordnet ser vi at det er en **klar forskjell i preferanse på lange og korte tekster**. Flertallet foretrekker å lese lange tekster på papir, mens det er mer delt for korte tekster, mellom papir, skjerm og at de selv ikke opplever en forskjell i læring. Forskjellene mellom resultatene viser at det ikke nødvendigvis er slik at en foretrekker enten det ene eller det andre, men vi ser noen tendenser. Blant annet ser vi at for de som foretrekker korte tekster på papir, er det 90 % som foretrekker lange tekster på papir også. For de som foretrekker lange tekster på skjerm, er det 66 % som foretrekker korte tekster på skjerm også. Samtidig ser vi at blant de som foretrekker å lese korte tekster på skjerm, er det 72 % som foretrekker lange tekster på papir.

Det er også en viss kjønnsforskjell i preferanse. Det er signifikant flere kvinnelige studenter enn mannlige studenter som oppgir at de lærer best av å lese på papir, både når det gjelder korte og lange tekster.

Hvis vi ser på forskjeller mellom hvor en er i studieløpet, ser vi at det er ingen forskjeller når det gjelder formatpreferanse for lange tekster. Vi ser på en annen side, at andelen som oppgir at de foretrekker å lese korte tekster på skjerm, synker jo lenger ut i studieløpet en er. Det går fra 34 % blant førsteårsstudenter, til 24 % blant masterstudenter.

Opplever du at du lærer best når du leser følgende på papir eller skjerm, eller har du ingen mening om dette?

n = 1020

HVORFOR PAPIR?

Vi spurte om årsaken til hvorfor studentene mener de lærer best ved å lese på papir fremfor skjerm.

For lange tekster, er det noen forskjeller mellom studentene som foretrekker å lese på papir. **Kvinnelige studenter oppgir i større grad at å lese på papir gir dem mulighet til å markere fritt i teksten sammenlignet med mannlige studenter.** Vi ser også at dette er viktig for flere av studentene innen humaniora, samfunnsfag og juss, og lærerutdanning og pedagogiske fag.

Mannlige studenter, svarer på en annen side i signifikant større grad enn kvinner at de foretrekker å lese på papir fordi de blir mindre forstyrret.

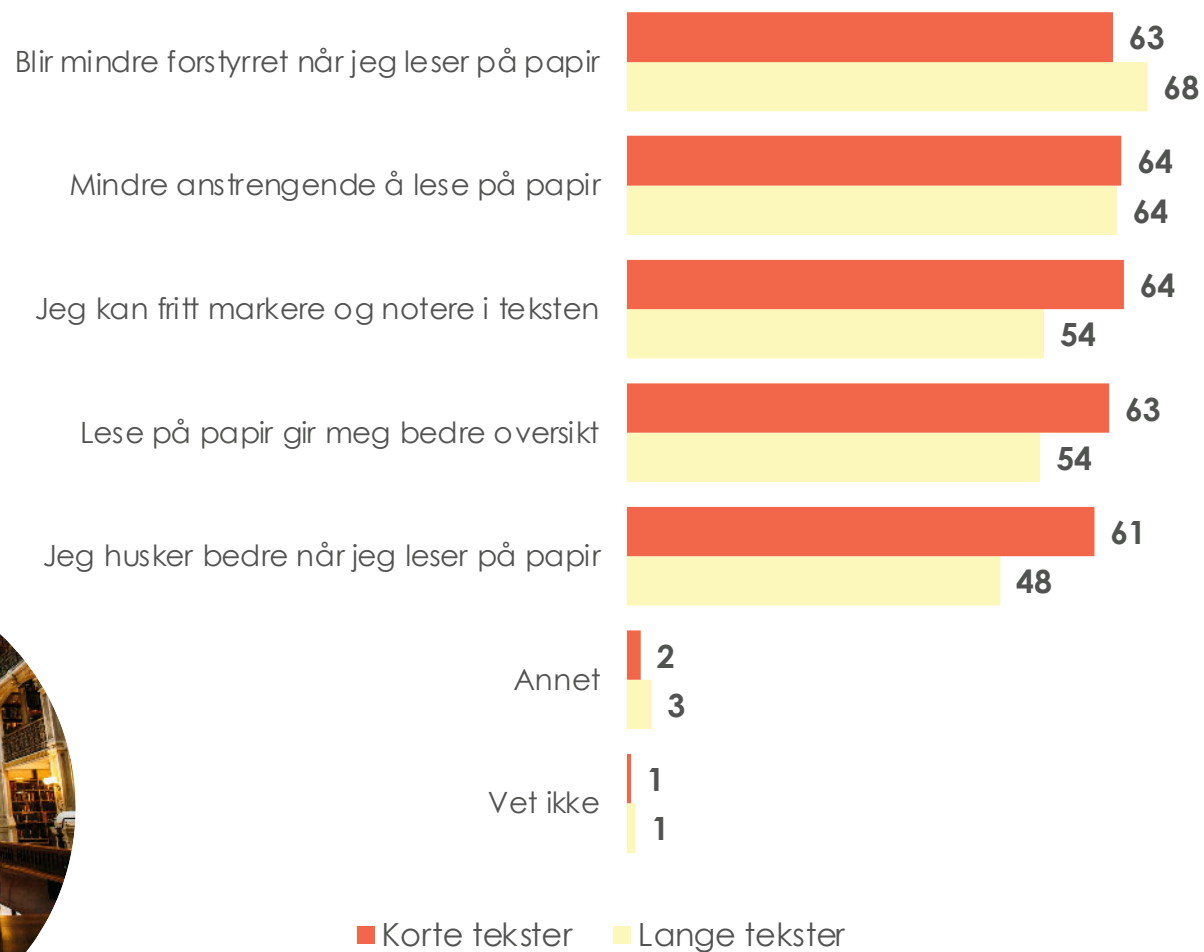
Når vi ser på hvor man er i studieløpet, ser vi også at andelen som oppgir at det er mindre anstrengende å lese på papir sammenlignet med skjerm, øker jo lenger ut i studieløpet en er.

Når det kommer til korte tekster, er det ingen klare forskjeller mellom undergruppene.

Hva er årsaken til at du lærer best når du leser korte/lange tekster på papir?

N = 359 / 732

HVORFOR SKJERM?

Vi spurte om årsaken til hvorfor studentene mener de lærer best ved å på skjerm fremfor på papir. Svarene viser at det er mange forskjellige fordeler med å lese på skjerm, men den hyppigst valgte årsaken er at det er enklere å søke etter nøkkelord og tema i teksten.

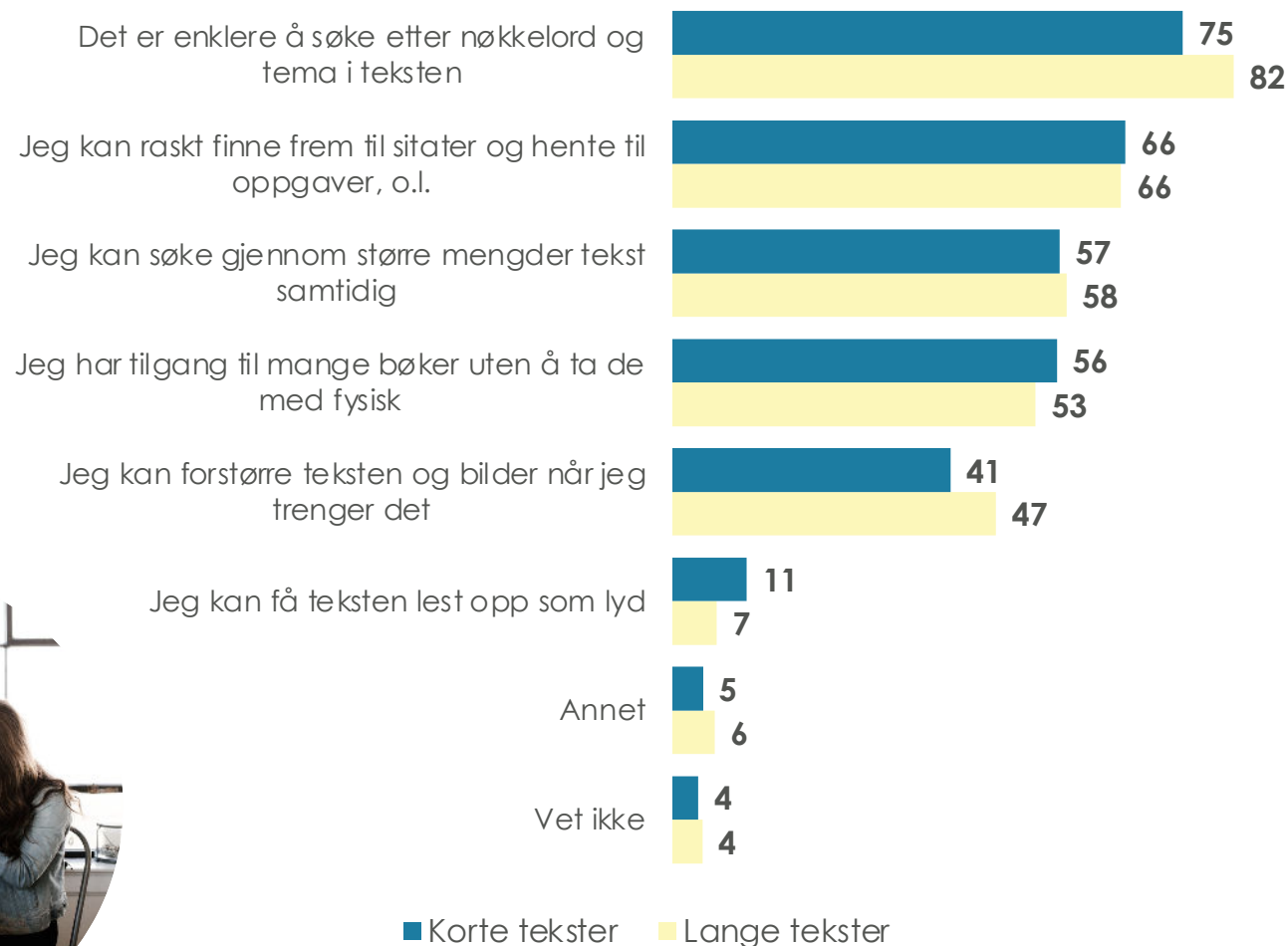
For de som foretrekker å lese korte tekster på skjerm, er det kun noen få forskjeller mellom undergruppene. Blant annet ser vi at det er større andeler som svarer at de kan raskt finne frem sitater og hente de ut til oppgaver, og at de kan søke gjennom større mengder tekst, jo lenger ut i studieløpet de er.

Basestørrelsene blir for små når vi ser på nedbrytninger for de som oppgir at de foretrekker å lese lange tekster på skjerm.

Hva er årsaken til at du lærer best når du leser korte/lange tekster på skjerm?

N = 305 / 78

FORETREKKER DU PENSUM PÅ PAPIR, DIGITALT ELLER BEGGE DELER?

Et flertall blant norske studenter ønsker at pensumet deres skal bestå av en kombinasjon av papir og digitalt, med hovedvekt papir. 38 % svarer dette, mens 16 % svarer at de ønsker pensum kun på papir. Tilsammen utgjør de over halvparten av studentmassen, og er betraktelig større enn de som foretrekker alt digitalt på 7 % og en kombinasjon med hovedvekt digitalt på 13 %. Denne delen utgjør tilsammen 20 %.

Vi har også sett lignende resultater tidligere. Akademikas årlige Lesevaneundersøkelser har vist at et flertall ønsker pensum hovedsakelig på papir. Resultatene er ikke direkte sammenlignbare, men den samme tendensen er å finne i undersøkelsene.

Vi har tidligere sett at kvinnelige studenter foretrekker å lese på papir fremfor skjerm, og vi ser her at det er en større andel kvinnelige studenter enn mannlige, som oppgir at de ønsker mest papirpensum.

Hvis vi ser på studieretning, så er det noen forskjeller, men overordnet tilsvarer hovedbildet per studieretning det samme som snittet blant norske studenter. Det er særlig lærerstudenter og studenter innen pedagogiske fag som oppgir at de ønsker pensum kun på papir. Studenter innen naturvitenskap og tekniske fag, oppgir i større grad enn de øvrige studentene at de ønsker en hovedvekt av digitalt pensum.

Det er ingen forskjeller avhengig av hvor i studieløpet en er.

Med utgangspunkt i hvordan du lærer best, hvordan foretrekker du at pensumlitteraturen er?

n = 1020

- Kun på papir
- Kombinasjon av papir og digitalt
- Kun digitalt

- Kombinasjon av papir og digitalt, men hovedvekt papir
- Kombinasjon av papir og digitalt, men hovedvekt digitalt
- Vet ikke/ingen mening

ENGELSK ELLER NORSK PENSUMLITTERATUR?

Vi spurte studentene om de foretrekker pensum på engelsk, norsk, eller en kombinasjon, med tanke på hvordan de lærer best. **Her ser vi en klar overvekt foretrekker å ha pensum på norsk. Nesten 4 av 10 ønsker alt pensum på norsk, mens over 2 av 10 ønsker mesteparten av pensum på norsk, og resten på engelsk.** Det er færre enn 1 av 10 som oppgir at de ønsker alt pensum på engelsk.

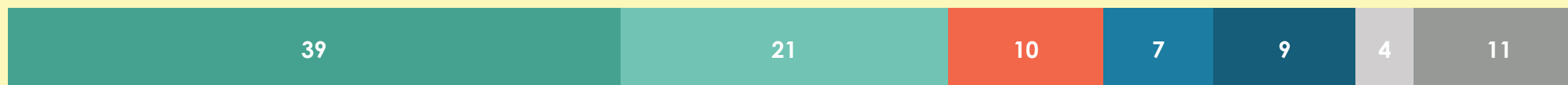
Det er en viss kjønnsforskjell. Det er signifikant flere kvinnelige studenter som ønsker alt eller hovedvekten av pensum på norsk, sammenlignet med mannlige studenter. Det er henholdsvis 66 % mot 51 %.

Videre ser vi at fordelingen av preferanse for norsk og engelsk, endrer seg noe gjennom studieløpet. Blant førsteårsstudenter, oppgir over 7 av 10 at de ønsker alt eller hovedvekten av pensum på norsk. Denne andelen faller til om lag 5 av 10 blant masterstudenter. Videre er det også noen forskjeller mellom studieretninger. Studenter innen naturvitenskap og tekniske fag, oppgir i mindre grad enn andre studenter at de ønsker pensum hovedsakelig på norsk eller alt på norsk, med hhv. 45 %.

Hvis du tenker på hvordan du lærer best, ville du foretrukket om pensum var på engelsk, norsk, eller en kombinasjon?

N = 1020

- Alt pensum på norsk
- Halvparten på engelsk og halvparten på norsk
- Alt pensum på engelsk
- Vet ikke/ingen mening

- Mesteparten av pensum på norsk, resten på engelsk
- Mesteparten av pensum på engelsk, resten på norsk
- Ikke relevant for min studieretning

KAPITTEL 4

FAGBOKHANDEL PÅ CAMPUS?

FAGBOKHANDEL PÅ CAMPUS

Flere høyskoler og universiteter i Norge har i dag fagbokhandel på campus. Hvor viktig det er for en enkelt student å ha tilgang på fagbokhandel, vil variere basert på tilgjengelighet, kompetansen, pris og i hvilken grad de faktisk ønsker å benytte en fagbokhandel.

Vi spurte de studentene som i dag har en fagbokhandel på campus om hvor viktig dette er for dem*. **Totalt svarte nesten 7 av 10 at det er noe, ganske eller svært viktig for dem.** Under 2 av 10 svarte at det er lite viktig, mens 1 av 10 svarte at det ikke er viktig i det hele tatt.

Her er det kanskje forventet at det er viktigere for førsteårsstudenter enn masterstudenter, men resultatene viser at andelen som synes det er viktig holder seg stabil gjennom studieløpet. I likhet med gjennomsnittet, er det 7 av 10 masterstudenter som oppgir at det er viktig for dem å ha en fagbokhandel på campus. Det er heller ingen forskjeller mellom studieretninger.

Det er noen geografiske forskjeller, der særlig studenter bosatt i Nord-Norge oppgir at det er viktig med fagbokhandel på campus.

**For å kontrollere at informasjonen er korrekt, stilte vi først et spørsmål om de studentene har en fagbokhandel på campus. Av disse, var det 90 % som bekreftet. Disse fikk så spørsmålet om hvor viktig det er for dem.*

Hvor viktig er det for deg å ha en fagbokhandel på campus?

n = 618

■ Svært viktig ■ Ganske viktig ■ Noe viktig ■ Lite viktig ■ Ikke viktig i det hele tatt ■ Vet ikke

HVORFOR FAGBOKHANDEL PÅ CAMPUS ER VIKTIG, ELLER IKKE VIKTIG

Du svarte at det er svært eller ganske viktig for deg å ha tilgang til en fagbokhandel på campus. Hva er hovedårsaken til at det er viktig for deg?

n = 246

- Flere av studentene peker på **tilgjengelighet** som hovedårsaken til at en fagbokhandel på campus er viktig for dem. De synes det er enkelt og raskt å få tak i pensumbøker, skrivesaker og annet utstyr som er relevant for deres studiehverdag.
- Noen nevner også de ansattes **kompetanse** som hovedårsak. De setter pris på at de ansatte har kunnskap om pensum, og kan anbefale annen nyttig litteratur for dem.
- Noen trekker frem **utvalget**. De liker at det er stort og variert utvalg som er relevant for studiene og studiehverdagen.

«Enkelt å få tak i riktige bøker.»

«Føles trygt å møte personale som har spesialkompetanse på pensum og pensumrelevant litteratur.»

Du svarte at det er lite viktig eller ikke viktig i det hele tatt å ha tilgang til en fagbokhandel på campus. Hva er hovedårsaken til at det er lite eller ikke viktig for deg?

n = 233

- De fleste nevner **pris** som hovedårsak til at det ikke er viktig for dem med fagbokhandel på campus. De synes det er for dyrt å handle der, og at de kan finne bøker og utstyr billigere på nett eller andre steder.
- Noen nevner også **tilgjengelighet**, i den forstand at de har enkel tilgang til andre bokhandlere istedenfor.
- Noen peker på **manglende behov** som hovedårsak. De sier de ikke trenger bøker så mye, at de heller bruker biblioteket, eller at de får tak i pensum på nett eller at det ligger åpent på nett.

«Dyrt å handle der, jeg velger derfor andre steder for å spare penger. Kan likevel være nyttig.»

«Kjøper i utgangspunktet ikke pensum i særlig stor grad. Når jeg først kjøper det, så kjøper jeg brukt.»

«Vært der én gang, men lett å få tak i bøker andre steder også.»

Opinion:

www.opinion.no

hei@opinion.no

[@opinionoslo](https://www.instagram.com/opinionoslo)